1752

D. O. M.

POSITIONES ANATOMICÆ ET CHIRURGICÆ.

EX ANATOMIA.

UJUSQUE *morbi tanta magnitudo est, quantùm à statu naturali recedit; quantùm verò recedat, is solus novit, qui naturalem habitum ad amussim tenuerit* (*a*). Quàm infirma sit & caduca mortalium conditio, ex eo perspicuum evadit, quòd infinitis propè modis quælibet nostri pars ruinam totius ducere possit; sed cui perspecta non erit Corporis humani fabrica, nec ille partes à statu sano recessisse & quantùm recesserint cognoscet, nec læsioni proindè medelam componere poterit. Idcircò de urinæ retentione tractaturis, partes morbo isto læsas, aut operationibus Chirurgicis ad ægri sublevationem vulnerandas, paucis exponere nobis visum fuit.

(*a*) Galenus Method. Med. ad Glauconem Lib. 1°. Cap. 1°.

Vesica urinaria receptaculum est quoddam membranaceum, musculosum, in hypogastricâ pelvi pubem inter & Rectum in maribus, in fœminis pubem inter & uteri vaginam collocatum, quod susceptam à renibus per ureteres urinam asservat, eamque vel onere, vel acrimoniâ molestam expellit.

Dividitur in cervicem, corpus & fundum; hic superior est & angustior pars vesicæ, ab eoque ad umbilicum porrigitur Urachus: Cervicis verò nomine designatur locus in imâ & ampliore vesicæ parte in modum infundibuli coangustatus, & in urethram desinens, undè vesica, sedentem quâ pediculus hæret, ovatæ figuræ cucurbitam, non malè refert.

Membranarum quadruplici complexu constat, quarum exterior communis dicta, Peritonæo continua, vesicam inter & partes in abdomine contentas, sepimen veluti consideranda. Hæc ponè vesicam vacuam laxiùs replicata, ità ut à tergo explicetur, dùm, lotio affluente, vesica suprà pubem assurgit, superiùs, posteriùs & à lateribus tantùm vesicam vestit; reliqua verò vesicæ superficies textu spongioso, pro lamellâ Peritonæi exteriore perperàm habito, molliter ceu tomento fulcitur.

Altera muscularis, fibris in omnes sensus expansis conflatur, quarum pars maxima versùs vesicæ cervicem agglomerata, ibique novis fibrarum torosarum à pube procedentium fasciculis densata vesicæ sphincterem efformat. Musculari nervea, nerveæ villosa subjacet, ambæ molles ac plicatiles dilatatæ vesicæ faciliùs obsequuntur. Hæ sensu vegetiores mucosâ veluti crustâ à contenti liquidi mordacitate vindicandæ fuerunt: istius muci scaturigines præcipuè circà vesicæ collum conspicuæ (*a*). Villosam à nerveâ non diversam nihil aliud esse quàm ipsiusmet tomentosam propaginem contendunt alii (*b*), alii (*c*) ipsam omittentes innuere videntur.

Vesica tribus osculis pervia. Obscuriora duo, ac veluti conniventia (ureterum extrema) posteriorem simul & inferiorem vesicæ partem obliquo tramite pervadunt; inferius verò aliis majus in canalem teretem, membranaceum, pro sexu, longitudine, directione, amplitudine usuque diversum, urethram dictum, desinit.

Principium urethræ glanduloso corpore, juglandem mole, figurâ castaneam referente, obvallatur. Illud Prostatas dicunt. In hâc urethræ parte hiant oscula plurima quibus prostatarum liquor percolatur, & bina alia, quandoquè tria prominentem ibi carunculam Verumontanum dictam permeantia, quibus subsilit semen ex seminalibus capsulis erumpens.

Inde urethra dimidium digitum transversum membranea, subter pubis fornicem evecta, septum aponevroticum pervadit, ibique

(*a*) Graaf De Org. Gen. Tab. V. (*b*) Parsons *Description de la Vessie* p. 8. (*c*) Heister compend. Anat. pag. 93.

membranis suis à textu spongioso interjecto displicatis, in modum bulbi extrorsùm extuberat, textu deindè illo graciliore facto, usquè ad penis extremitatem urethra circumsepitur, quo ibi iterùm intumescente glans penis efformatur.

Excipitur modo descriptus canalis interstitio inferiori Corporum Nerveorum, Colisque tribus istis conflatus corporibus tria sortitur musculorum paria, Erectores nempè, Acceleratores & Transversos. Partibus his omnibus vasa sanguifera suppeditantur ab hypogastricis, nervea à sympathico majore, sciaticis & sacris. Partium harum à muliebribus differentiæ diversitatem quoad propositum nostrum in judicia Pathologica consiliaque Therapeutica inducendam, indicant.

EX CHIRURGIA.

MIRUM sanè! vita seipsam destruit, humores nostri inevitabili sanitatis metipsius effectu ad putredinem proni fiunt, quique sustentârunt corpus, illud brevi pessumdarent, nisi comparata essent organa, quibus ab œconomiâ animali separati, perpetuâ vice ejiciuntur iterùm reparandi. Hâc expeditâ reparationum ejectionumque alternatione sani vivimus. Si pervertatur, subitanea functionum læsio apparet. Hanc veritatem probant quæ ex urinæ retentione, græcis Ischuriâ (*a*) sequuntur incommoda: brevi enim respiratio anhelosa & difficilis, pulsus celerrimus, inæqualis sæpè, deliria, sopor, prostratus appetitus, sitis, nausea, vomitus ægrum subeunt; nisique tempestivè urina eliminetur, periculum instat, nè doloribus, inflammatione, abcessibus, gangrænâ, ægri crucientur aut penitùs obruantur.

MALI hujus plurimæ causæ indiciis peculiaribus, pro variâ specie, cognoscendæ. Pro causis dispar eventus diversaque curandi methodus. Quæcumque autem sit causa, ischuriam adesse hæc significant: dolor in regione hypogastricâ circa pubem potissimùm, tumor ibidem, præsertim in macilentis conspicuus, digito in anum viris, fœminis in vaginam immisso occurrens, irriti mingendi conatus, ac tandem ubi vesica valdè intenditur, æger inter miseros cruciatus cibum & bilem per os reddit.

LOTIUM autem non excernitur, 1°. quod vesicæ vis contractilis resoluta sit aut stupefacta; 2°. quod impediatur; 3°. quod via quâ liquidum eliminari solebat occludatur.

VESICÆ contractilitas resolvitur aut stupefit à cerebri, medullæve spinalis commotione aut affectione quâlibet, vertebrarum luxatione, frigore (*b*), senectute. Ad hanc noxæ classem re-

(*a*) Vox hæc Ischuria gemino sensu apud authores usurpata nunc vitio Renum non secretam, aut in suo à Renibus ad vesicam tractu cohibitam, nunc verò coacervatam, coercitamque in vesicâ urinam significat. Hunc morbum aggredimur ischuriæque nomine eum hìc significatum petimus.

(*b*) Heist. Instit. Chir. p. 826.

ferri debet vesicæ atonia ex coercitâ ob pudorem (*a*) vel per somnum (*b*) urinâ, aut ex ipsius promptiori majorique coacervatione usu diureticorum, aquarum mineralium &c. (*c*).

HUIC ischuriæ speciei quæ cognoscitur, si adsint, aut adfuerint una, vel plures ex modo recensitis causis, opitulatur catheter, aut cereus cavus, hoc in casu facili negotio in vesicam, quoties opus est, demittendus, & per plurium dierum intervalla relinquendus, usquè dùm urina spontè circà catheterem vel cereum, effluens indicet vesicæ contractilitatem restitui, restituamque afferat lotii absquè alterutrius ope eliminatio (*d*). Asuctione Heistero commendatâ, tanquam medio inutili, abstinendum censemus (*e*).

INTEREA, in vesicam stillatìm injiciuntur medicamenta quæ in ipsâ sensum excitare possint, si absit in partibus lotii copiâ distensis inflammationis metus; secùs sedantia. Causa antecedens debellatur: balneum, diuretica potumque largiorem nocere per se liquet. Mediis indicatis amissam quandoquè contractilitatem vesica recuperat, sin minùs, nil nisi à catetheris ope per vitam cum debitis cautelis continuandâ, sperandum. In hoc casu, & quoties perpetua catetheris necessitas inducitur, immissus semel, per plures dies relinquitur catether à clar. Petit excogitatus, in litteræ S formam inflexus (*f*), aut cereus cavus. Catetheris flexilis usum periculi haud expertem tenemus.

LAXATAM, expansamque vesicam, suprà pectinis ossa prominentem ex eo quòd lotii excreti copia potûs quantitati sit æqualis, abcessum esse perperàm non concludatur (*g*). Catethere longiori tunc in vesicam immisso, urina magnâ vi effluit, tumorque evanescit. Notandum quoque obiter tenuem interdùm (*h*) catetherem, per urethram trajici non posse, dùm crassior facilè impellitur.

VESICÆ contractilitatem impediunt fungi ad vesicæ superficiem intùs aut extùs accreti (*i*), skirrus (*k*), inflammatio à cantharidis intùs aut extùs (*l*) adhibitis, aut à quâcumque causâ abcessusque vesicam aut vicinia vesicæ occupans.

FUNGIS vesicam infestantibus, ischuriam produci tùm conjicitur, cùm absente quâvis aliâ causâ, nativa vesicæ contractilitas, intrà solitum temporis intervallum, non restituitur, quandoque præ-

(*a*) Paré Lib. 17. C. 50. (*b*) Collot *Traité de la Taille*. p. 272. (*c*) Id. p. 262.

(*d*) Clarissimi præsidis observatione compertum est publicisque lectionibus demonstratum catetheri diutiùs in vesicâ relicto inhærescere materiam urinæ sabulosam, sicque instrumentum asperius factum nonnisi cum urethræ atroci erosione extrahi posse, idem de cannulis in vesicâ relinquendis intelligendum.

(*e*) Heist p. 827. (*f*) Vid. Delin. hujus instrumenti ad calcem Lib. Oper. Dionisii M. la Faye Notis illustrati Litt. *f*.

(*g*) Collot hujusce erroris plura affert exempla.

(*h*) Hildanus cent. 2. Observ. 65, & cent. 4. Observ. 53. (*i*) Collot p. 275. & seq. utrumque casum exemplis asserit. (*k*) Hild. cent. 1ª. Obs. 56.
(*l*) Paré Lib. 21. Cap. 35.

tereà, quamvis per catheterem lotium eliminatum fuerit dolor & tenſio in veſicâ animadvertuntur. His ſignis, ſi quædam alia jungantur ex putrium carnium, vel ſanguinis excretione, aut catetheris exploratione deſumpta, fungos intùs eſſe judicare datur. Emiſſâ, per catheterem in veſicâ relinquendum, urinâ, idonea adhibeantur injecta; ſi autem majora urgeant accidentia, radicalemque curationem obtinere velis, tunc inſtituenda venit apud autores laudata, urethræ ut in magno apparatu inciſio; immiſſo deindè in vulnus tubulo pus moventia diluentia & detergentia ſuâ vice injiciantur. Fungos externos ſigna nulla indicant, nullaque, etſi innoteſcerent, ipſis competit curatio.

Si veſicam inflammatio tenet, urinâ primùm per fiſtulam evacuatâ, adhibenda quæ leniunt. Immiſſo in podicem digito viris, fœminis in vaginam, quandoquè manifeſta, catethere autem eodem ſemper loco animadverſa durities, urinam à ſkirro veſicam occupante retineri ſuadet; nullum à Chirurgiâ præſidium quàm catheteris uſus, dùm ſubſtiterit tumor, perpetuus.

Quæ tandem cauſæ urinæ effluxum prohibent, ſuâ licet contractilitate gaudeat veſica, vel ex parte urethræ repetendæ ſunt, vel à corporibus quibuſdam in ipſâmet veſicâ deliteſcentibus colloque ejus hærentibus, qualia ſunt calculi, arenulæ, mucus (*a*), vermes (*b*), ſanguis congrumatus, pus viſcidum (*c*), corruptæ carnis particulæ (*d*), acriorque tandem urina in gravidis, ultimis præſertim graviditatis temporibus, ſibimet viam vellicando occludens (*e*).

A calculo veſicæ collum obturari indè cognoſcitur, quòd adſint aut adfuerint ipſius exiſtentiæ ſigna, catetheris exploratione præſertim confirmata. Tum hoc inſtrumento corpus extraneum amovendo, *malum inſtans*, donec calculus eximatur regreſſurum, depellitur. Quânam autem ratione calculum extrahere expediat, diſcutiendum aliis relinquimus.

Si ab arenulis urina cohibeatur, aderunt calculi indicia, ſedimentumque arenuloſum in urinis priùs obſervatum fuit. Si à viſcoſo humore, urina, anteà mucoſis ſuccis ſaturata, mox tenuis, ac veluti percolata effluxit, ac tandem ſuppreſſa fuit. Si à grumo ſanguinis, præceſſit mictus ejuſdem, aut cauſa vaſa diſrumpere vel dilatare valens. Si à vermibus, eorum poſterâ excretione tantùm cognoſcetur. In gravidis, urinæ acrimonia graviditatis tempore & accidentibus conjicietur. Ægro primùm ab urgente iſchuriâ, catetheris ope vindicato, arenulæ mucique largo ſaponaceoque potu

(*a*) Collot p. 252. (*b*) Hild. cent. 1ª Obſ. 56, Manget Bibl. Chir. Tom. 4. p. 323. (*c*) Collot p. 256. (*d*) idem p. 281. Hild. cent. 4ª Obſ. 53. (*e*) Hanc acrimoniam tribuit urinæ moras nimias trahenti in Rugis tranſverſalibus efformatis in veſicâ ob quod fundo ſuo deorſum deprimatur, & hoc ſe pluries obſervaſſe aſſerit Mauriceau, Tom. 1. Lib. 1. p. 139.

dividantur & eluantur, sanguis congrumatus, pus viscidum, putridæ carnes, epotis & injectis in vesicam diluenda. Vermes amaris injectis enecentur. Gravidis urina demulceatur.

OBICES ex parte urethræ repetendi, sunt cervicis vesicæ aut urethræ inflammatio vel abcessus (à violentiâ externâ, Epotis, Cereis causticis, (*a*) Catetheribus cuspide incidenti donatis, (*a*) Coitûs usu nimio (*b*), aut impuro) durities ab inflammationis exitu, urethræ in infantibus imperforatio, in senibus collapsus, calculus in ipsam intrusus, cicatrices ipsam occupantes (*c*), Gonorrhæarum tandem tristes relliquiæ *urethræ contractio* (*d*), *callosæ cicatrices*, *callosa ulcera*, *carunculæ*, *Verumontanum tumefactum*, *Vesiculæ seminales duræ*, *callosæ*, *Prostatæ ab hâc* (vel aliâ) *causâ tumentes, in his deniquè indoles quâ minimâ de causâ turgescunt* (*e*) (*f*).

CERVICIS vesicæ inflammationis signa, dolor in perinæo, tactu ingravescens, tumor digito in anum, catetheri in urethram immisso occurrens. Media adversùs inflammationem adhibenda. In balneum, nisi inflammatio adoleverit, demittendus æger. Interea catetheris immissio tentanda. Si ipsam obtineri desperetur, acus triquetra cannulâ inclusa per abdomen, debitâ à pube distantiâ, in corpus vesicæ adigatur. Scalpellum aut acum triquetram per loca in magno apparatu incidenda (*g*), vel acum triquetram per urethram priùs incisam (*h*) in vesicam adigere, exitiale putamus, nec, etsi multo minore cum periculo, attamen tutò acus triquetra per erectoris & acceleratoris intervallum in vesicam hoc in casu deprimeretur (*i*).

INFLAMMATIONIS urethram occupantis signa, curatioque patent. Urethra senibus collapsa cereis cavis, aut catethere jam in simili casu laudato sustinetur, *imperforata aperitur*, *indurata* emollitur. Si calculus ipsam distendat, emollientibus injectis & extùs applicatis, balneo, dilatationi obsequens fit urethra, tumque corporis calculosi, unco in urethram immisso, si licuit, aut digitorum ponè alternâ pressione, tentatur deturbatio: irrita si hæc fuerint, incisâ urethrâ eximatur. Ad hanc autem operatio-

(*a*) Hild. cent. 4a. Obs. 54. Saviard Obs. 74, Dionis *Remarques* p. 207. M. Garengeot Op. Tom. II. p. 30. (*b*) Paré Lib. 24. Cap. I. (*c*) Hildan. Cent. 5a. Obs. 75.

(*d*) Hæc affectio nec est venereæ luei, nec urethræ peculiaris Confer. Liber cui Titulus, *Recherches critiques sur l'état présent de la Chirurgie* à Sam. Sharp. p. 181. (*e*) Confer. Astruc de Morb. ven. p. 310.

(*f*) De Harum obstructionum naturâ jam dudum lis est inter authores: ut suam quisque sententiam experimentis comprobat, sic comparatæ sunt singulæ ut nulla temerè ex iisdem sperni, quin potiùs cùm reliquis conjungi unaquæque mereatur. (*g*) Dionis *Texte* p. 196. *Remarques* p. 200.

(*h*) Clarif. Astruc hâc operatione graviora induci posse accidentia agnoscit, ipsamque, nisi ob alterius operationis defectum, præcipere non videtur.

(*i*) Junkers Conspec. Chir. Tab. 97.

tionem non feſtinandum, indè ſuadetur, quòd in loco inciſo durior remaneat cicatrix, meatûs urinarii dilatationem impediens, quodque maximæ extenſionis urethram eſſe capacem obſervata comprobent. (*a*) Damnanda putamus calculum in urethrâ comminuendi tentamina.

Urethræ à gonorrheis obſtructiones præteritorum commemoratione, ſtranguriâ acerbiſſimâ, quandoquè depravatâ ſeminis ejaculatione, urinæ exili filo, nonnunquàm bifidâ excretione, catethere, cereiſque dignoſcuntur. Aſſiduus cereorum ſuppurantium(*b*) uſus, adhibitis aliundè adhibendis, conſtanti ſucceſſu in hâc obicis ſpecie debellandâ comprobatus, arcendam à Chirurgiâ totam canalis obſtructam partem incidendi, vel ab inciſione ad bulbum urethræ factâ, ſetaceum per glandis foramen trajiciendi methodum, demonſtrat. Si intereà urget iſchuria, nec catether per urethram trajici poſſit, punctio in perinæo ope acûs triquetræ per erectoris & acceleratoris intervallum adactæ (*c*), inſtituenda, cannulaque dùm obſtacula evanuerint, relinquenda. In hoc caſu & cum cervicem veſicæ aut urethram occupat inflammatio, præfertur catetheris ſpecies, nullo foramine à lateribus præditi, in extremo roſtro aperti, globuloque piriformi clauſi (*d*).

Prostatis abſquè inflammatione tumentibus urinam coerceri ſcitur, excretis quibuſdam mucoſis (*e*), digito in anum aut vaginam immiſſo indolentem tumorem advertente, catethere demùm ibi in obicem occurrente, & ſi veſicam ingrediatur, ità arctè quaſi vincto, ut nequè in hanc, nec in illam partem diverti queat (*f*). Curatio hydrargiroſi, ſi indicetur, cereiſque tentanda. Succeſſu votis non reſpondente, neceſſarius evadit catetheris, ſivè cerei cavi uſus perpetuus. Si autem is ſit tumor, ut immitti catheter nequeat, *inciſâ tùm, mediante catetheris ſulcati ad obicem uſquè* immiſſi ſulco, urethrâ, intruſiſque in veſicam inſtrumentis dilatantibus, cum ſucceſſu partes tumentes ad ſuppurationem adduci, veſicæque oſtium ampliari docet Collot (*g*).

Urinæ etiam iter obſtruunt, quæ aut veſicæ cervicem aut urethram extùs comprimunt, ut Perinæi, Recti inflammatio, aut quilibet alius tumor, turgidæ Hæmorroïdes, Rectum excrementis aut aliis corporibus infarctum, in gravidis fœtus collum veſicæ comprimens, parturientibus idem pubem ſubter diutiùs im-

(*a*) Hild. Cent. 4ª. Obſ. 48.

(*b*) Cereos ſuppurantes cum cauſticis confundere caveat Chirurgus; hi maximè noxii, illi blandâ ſupuratione obſtacula ſolvunt. Horum formula videri poteſt in Libro *Sharpii* jam laudato p. 220.

(*c*) Vid. in Actis R. Ch. Ac. M. Foubert Comment. de novâ Calculum extrahendi viâ, in quâ deſcripta eſt hæc operatio inſtrumentaque ad hanc perficiendam idonea delineata reperiuntur.

(*d*) Vid. Delin. hujus inſtrumenti ad calcem Oper. *Dioniſi* jam citat. Litt. *e*. Tab. Iª. (*e*) Collot p. 250. (*f*) Sharp Ibid. p. 208.

(*g*) Pag. 235.

morans, in quocumque demùm ſtatu in fœminis uteri inflammatio; prolapſus, inverſio, menſtrua ob vaginæ imperforationem cohibita. Perinæi, Recti inflammationi opitulandum. Si fiant abſceſſus, maturè aperiendi, ne pus inter partes vicinas ſerpat, aut etiam urethram corrodat. Si inflammatio reprimi nequeat, urgeat iſchuria, nec catether in veſicam deprimi poſſit, ſupra pubem punctio inſtituenda. Si urinæ retentio conjuncta ſit cum aliquibus ex recenſitis mox uteri affectibus, inſtantis à parte urinæ mali cauſa patet. Radicalem mali hujus curationem hìc non ſuſcipimus, palliativa catetheris uſu obtinenda. Iſchuriæ ab Hæmorrhoïdibus Rectoque infarcto cauſa curatioque in aperto ſunt.

CŒTERUM pro variis complicationibus, media curantia variare, ſagacem Chirurgum ſua mens edocebit.

Has poſitiones, DEO JUVANTE, & præſide M. SALVATORE MORAND, Equite, Artium & Chirurgiæ Magiſtro, è Regiis Scientiarum Pariſienſi & Londinenſi Academiis &c. Regio Librorum Cenſore, Militarium Noſocomiorum Inſpectore Generali, Regiæ Invalidorum militum Domûs Chirurgo Primario, Regiæ Chirurg. Academiæ Secretario, olim Directore &c. *tueri conabitur* PETRUS BRASDOR *Cœnomanenſis, in almâ Univerſitate Pariſienſi Artium Magiſter, nec-non Sereniſſimæ Aurelianenſium Duciſſæ Chirurgus Primarius.*

du diocese du Mans

PARISIIS,

IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.

Die 30ª. Octobris, anno Salutis 1752. à ſeſqui-ſecundâ poſt meridiem ad ſeptimam.

PRO ACTU PUBLICO

ET MAGISTERII LAUREA.

Typis DELAGUETTE Regii Chirurg. Collegii Typographi. 1752.